

RODINNÉ PRÁVO – zaujímajú ho predovšetkým otázky vzniku a zániku manželstva, vzťahy medzi manželmi, vrátane vyživovacej povinnosti, vzťahy medzi rodičmi a deťmi, ich vzájomné práva a povinnosti, otázky určovania otcovstva, náhradnej rodinnej výchovy, poručníctva, opatrovníctva.
Do akého systému patrí rodinné právo?
Čo je prameňom rodinného práva?

MANŽELSTVO A JEHO VZNIK

Snúbenci sú povinní pred uzavretím manželstva predložiť matričnému úradu zákonom ustanovené doklady:
- *rodný list, občiansky preukaz (doklad o štátnom občianstve, potvrdenie o pobyte, o rodnom čísle), úmrtný list zomretého manžela, právoplatný rozsudok o rozvode manželstva, právoplatný rozsudok o vyhlásení manželstva za neplatné, povolenie súdu, ak chce manželstvo uzavrieť osoba od 16 – 17 rokov.*

Manželstvo možno uzatvoriť dvoma spôsobmi:

- ✓ Ak snúbenci súhlasia s uzavretím manželstva pred orgánom obce, alebo mestskej časti (matričný, obecný úrad).
- ✓ Ak snúbenci súhlasia s uzavretím manželstva pred orgánom registrovanej cirkvi (najčast.kostol).

Vznik manželstva: Vyžadujú sa nasledovné vyhlásenia snúbencov

- Vyhlásenie, že uzavierajú manželstvo, a to v prítomnosti 2 svedkov.
- Súhlasné vyhlásenie o tom, že im nie sú známe okolnosti vylučujúce uzavretie manželstva a že poznajú svoj zdravotný stav.
- Súhlasné vyhlásenie či – priezvisko jedného z nich bude ich spoločným priezviskom, či si ponechajú svoje doterajšie priezviská alebo priezvisko jedného z nich bude ich spoločným priezviskom a jeden z nich si zároveň ako **druhé priezvisko v poradí** ponechá svoje doterajšie priezvisko.

Manželstvo nevznikne ak:

- ❖ Bolo vynútené násilím.
- ❖ Ide o maloletú osobu mladšiu ako 16 rokov.
- ❖ Má byť uzavreté pred nepríslušným matričným úradom alebo cirkvou, ktorá nie je registrovaná.

Manželstvo nemožno uzavrieť:

- So ženatým mužom, alebo s vydatou ženou.
- Medzi predkami a potomkami a medzi súrodencami, to isté platí o príbuzenstve založenom osvojením.
- S osobou pozbavenou spôsobilosti na právne úkony.
- S osobou, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená (táto môže uzavrieť manželstvo len s povolením súdu).

Zánik manželstva:

- Smrťou jedného z manželov, prípadne oboch naraz.
- Vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho, pričom sa táto skutočnosť dokazuje na súde a ten aj rozhoduje.
- Rozvodom, o ktorom rozhodne súd, pričom sa musí dokázať, že manželstvo má trvalo rozvrátené vzťahy a neplní svoju funkciu.

Práva a povinnosti manželov a rodičov: máme rovnosť medzi manželmi...

- Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si.
- Starat' sa spoločne o deti, vytvárať zdravé rodinné prostredie.
- Zastupovanie maloletého dieťaťa, spravovať majetok maloletého dieťaťa, chrániť jeho záujmy.

Súd môže do rodičovských práv aj priamo zasiahnuť tak, že:

- 🇪🇺 ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, obmedzí výkon ich rodičovských práv, v prípade že:
 - Žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života.

- Svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec.
- Nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.
- Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa.

Práva a povinnosti detí: Ak je dieťa drogovzo závislé, má poruchy správania, je delikventom a pod., súd je oprávnený dočasne odňať maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov a aj proti ich vôli nariadiť:

1. Pobyť v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na 6 mesiacov.
2. Pobyť v špecializovaných zariadeniach najdlhšie na 6 mesiacov.
3. Pobyť v resocializačnom stredisku pre drogovzo závislých.

Náhradná starostlivosť: rozhoduje o nej súd. Náhradnou starostlivosťou je:

- Náhradná osobná starostlivosť = zverenie dieťaťa inej fyzickej osobe ako rodičovi (najčastejšie príbuzná osoba).
- Pestúnska starostlivosť = vyžaduje sa súhlas jeho rodičov.
- Ústavná starostlivosť = detský domov.

Opakovanie pred malým testom

- I. **Základy práva** = pojmy práva veda, hľadiská právnej vedy, odbory právnej vedy, pojem právo, normatívne systémy a štát, hodnota, norma, právny predpis, štruktúra právnej normy.
- II. **Právna kultúra** = vysvetliť právnú kultúru, pramene práva, normatívne právne akty, súdne rozhodnutie, právnu obyčaj, právny poriadok, právny systém, medzinárodné, vnútroštátne, verejné, súkromné právo, legislatívny proces, odvetvia práva, kódex, vymenovať odvetvia práva.
- III. **Štátne právo** = pomenovať ho z hľadiska systému práva, subjekty, pramene, charakterizovať štátne právo, charakterizovať Ústavu SR, vedieť rok prijatia a platnosti, štátne symboly SR, vysvetliť pojem referendum, pomenovať výkonnú moc prezidenta SR, vlády SR, súdov SR, odvolanie sudcu z funkcie.
- IV. **Občianske právo** = pomenovať ho z hľadiska systému práva, pramene, charakterizovať občianske právo, pomenovať občianskoprávne vzťahy a aj ich bližšie popísať (zastúpenie, dedenie...), pomenovať spôsobilosť fyzickej a právnickej osoby mať práva a povinnosti.
- V. **Rodinné právo** = charakterizovať, vedieť okolnosti vzniku, zániku, trvania manželstva, práv a povinností rodičov, manželov, detí, náhradná starostlivosť.
- VI. **Poznať terminológiu práva**

